

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. maj 2016
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Ketilbjørn Hertz
Sagsnr.: 2016-0037-0153
Dok.: 1954130

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og om ophævelse af Lov, hvorved det forbydes fra dansk Territorium at understøtte krigsførende Magter (Væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 187), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. maj 2016.

Søren Pind

/

Ketilbjørn Hertz

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og om ophævelse af Lov, hvorved det forbydes fra dansk Territorium at understøtte krigsførende Magter (Væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 187):

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 1/5-16 fra Retspolitisk Forening, jf. L 187 – bilag 2.”

Svar:

1. Retspolitisk Forenings henvendelse af 1. maj 2016 er formuleret som et høringssvar over det udkast til lovforslag, som Justitsministeriet sendte i høring den 8. april 2016. Det bemærkes for en ordens skyld, at Justitsministeriet ikke ses at have modtaget dette høringssvar direkte fra Retspolitisk Forening.

2. Retspolitisk Forening anfører, at det næppe er videre sandsynligt, at personer, der har til hensigt at lade sig hverve til at begå terrorhandlinger eller i øvrigt fremme virksomheden for en terrororganisation, lader sig afskrække af strafskærper som foreslået ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 2. Foreningen bemærker i øvrigt, at det forekommer problematisk, at personer, der lader sig hverve til at udføre religiøs eller humanitær virksomhed for en væbnet styrke, er omfattet af lovforslaget. Foreningen bemærker endvidere, at navnlig de foreslåede strafskærper om deltagelse i kamphandlinger vil give bevisproblemer, medmindre der opstilles en formodning om, at personer, der har ladet sig hverve, også deltager i krigshandlinger, og at foreningen tager afstand fra en sådan formodning.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at de foreslåede strafskærper i straffelovens § 114 c, stk. 3, og § 114 e som anført i pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er begrundet i, at udviklingen siden revisionen af straffelovens terrorbestemmelser i 2006 har vist, at terrororganisationer, der med væbnede styrker deltager i en væbnet konflikt, generelt udgør en større trussel mod det omgivende samfund end andre terrororganisationer. Når en terrororganisation organiserer sig som en væbnet styrke, har den en kapacitet til at begå terrorhandlinger, som går ud over, hvad der ellers kendes. En terrororganisation kan med en væbnet styrke tiltvinge sig kontrol over et område i en periode og kan i den forbindelse terrorisere befolkningen i området vedvarende i kortere eller længere tid. Rekrutterings- og træningsmulighederne er også større i sådanne tilfælde. Strafferammerne for at lade sig hverve til terrorisme eller i øvrigt at fremme virksomheden for en terrororganisation bør afspejle disse forhold.

De foreslåede strafforhøjelsesregler ændrer ikke på, hvilke handlinger der er strafbare, og der er ikke tale om en ny kriminalisering af tilslutning til væbnede styrker. Der er derimod tale om, at strafmaksimum for visse terrorrelaterede handlinger (at lade sig hverve til terrorisme og i øvrigt af fremme virksomheden for en terrororganisation) forhøjes i tilfælde, hvor disse terrorrelaterede handlinger står i forbindelse med, at den pågældende er tilsluttet en væbnet styrke. Det er anklagemyndigheden, der har bevisbyrden for, at dette er tilfældet.

3. Retspolitisk Forening anfører, at antagelsen om, at donationer fra terrororganisationer skulle medføre sympati, legitimitet og indflydelse eller påvirkningsmulighed forekommer at være en ren spekulativ konstruktion uden anden begrundelse end en næsten manisk søgen efter selv den ringeste risiko for sympati for terrorister. Det område af lovlige formål, donationerne tænkes at omfatte, udgør næppe nogen alvorlig trussel som grund for radikaliserede holdninger. Retspolitisk Forening finder, at forslaget til straffelovens § 114 i bør udgå af lovforslaget. Hvis det gennemføres, bør den helt uproportionale strafferamme på op til 6 års fængsel begrænses til bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel i op til 6 måneder.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at formålet med forslaget om at kriminalisere modtagelse af donationer fra terrororganisationer – der er i overensstemmelse med Straffelovrådets forslag i betænkning nr. 1559/2016, som lovforslaget tager afsæt i – som anført i pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er at modvirke, at terrororganisationer gennem donationer til civilsamfundet kan opnå sympati, legitimitet og indflydelse eller påvirkningsmulighed. Bestemmelsen vil f.eks. finde anvendelse på den, der modtager økonomisk støtte fra en terrororganisation til brug for oprettelse eller drift af en moske eller en skole her i landet. Bestemmelsen vil alene omfatte forsætlige forhold, og for at kunne straffes, skal modtageren således have forsæt med hensyn til, at den økonomiske støtte stammer fra en terrororganisation. På denne baggrund finder Justitsministeriet ligesom Straffelovrådet, at en strafferamme på fængsel indtil 6 år er passende.

4. Retspolitisk Forening anfører, at Straffelovrådet i betænkning nr. 1559/2016 har kritiseret de af rådet opstillede modeller for et indrejse- og opholdsforbud på en sådan måde, at det er rimeligt at forstå kritikken som en anbefaling om at afstå fra en retlig regulering ud over, hvad de gældende regler i pasloven giver mulighed for. Foreningen citerer en række pas-

sager fra betænkningen og anfører, at foreningen kan tilslutte sig den citerede kritik og Justitsministeriets bemærkning om, at det fortsat vil kunne være vanskeligt at gennemføre en straffesag mod formodede fremmedkrigere, idet disse må forventes typisk at ville prøve at skjule deres aktiviteter og rejserute.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det Justitsministeriets vurdering, at et indrejse- og opholdsforbud i visse sager vil kunne gøre det lettere at straffe personer, der rejser til et konfliktområde i udlandet for at deltage i den væbnede konflikt for eksempelvis en terrororganisation. Det fremgår også af pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at Justitsministeriet er opmærksom på, at det fortsat vil kunne være vanskeligt at gennemføre en straffesag mod formodede fremmedkrigere, idet disse må forventes typisk at ville prøve at skjule deres aktiviteter og rejserute. Efter en samlet vurdering foreslår Justitsministeriet imidlertid at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens kapitel 13 om indrejse- og opholdsforbud i visse konfliktområder. Det bemærkes i øvrigt, at det fremgår af betænkningen side 174, at det efter Straffelovrådets opfattelse navnlig vil bero på en politisk vurdering, om og i givet fald i hvilket omfang kriminalisering af deltagelse i væbnede konflikter bør suppleres med regler om indrejse- og opholdsforbud i områder, hvor der pågår en væbnet konflikt.

5. Retspolitisk Forening anfører, at det forekommer i strid med enhver proportionalitetsgrundsætning at forbyde alle herboende danske som udlændinge uden forhåndstilladelse at rejse til nærmere udpegede konfliktområder, uden at der på forhånd kan indlægges noget terroristisk formål med rejsen.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at den foreslåede ordning efter Justitsministeriets opfattelse ikke går videre end nødvendigt for at opnå det tilsigtede formål. Der henvises herom til pkt. 6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.